

Ons schip ligt op koers, de wind vol in de zeilen!

Voorzitter,

Voor de beschouwingen voor de Perspectiefnota 2023-2026 ziet de CDA-fractie dat ons schip op koers ligt met de wind vol in de zeilen. Echter... in het ankerketting zit een zwakke schakel, aan ons om deze op tijd op te sporen voordat het schip vroegtijdig voor anker gaat...

Zometeen ga ik in hoe de CDA-fractie ons schip op koers wil houden zodat we voorkomen dat we vroegtijdig voor anker gaan. Allereerst dank aan een ieder die een bijdrage heeft geleverd aan deze Perspectiefnota, de beantwoording van de technische vragen en de technische sessie.

Namens de CDA-fractie geef ik met inachtneming van onze christelijke identiteit en de kernwaarden gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap onze beschouwing. Eerst wil ik ingaan op een aantal actuele thema's die ons momenteel aan het hart gaan.

Er ligt een roerig jaar achter ons, wederom was de COVID-19-pandemie bepalend. Veel van onze inwoners hebben het aan den lijve ondervonden en nog steeds laat het zijn sporen na. Wij hebben een enorme veerkracht van onze ondernemers en inwoners gezien. Het was dan ook een opluchting dat de meeste beperkingen begin dit jaar werden opgeheven, onwennig zelfs voor velen.

In de Perspectiefnota zien wij veel corona-effecten terug. Onze vraag is dan ook of er voldoende aandacht is voor de na-effecten van de pandemie? Hebben we onze inwoners en ondernemers in beeld en hoe gaat het college om met een eventuele opleving van de pandemie in het najaar of winter? #1

Huisdieren zijn in deze periode voor een grote groep inwoners belangrijk gebleken, het levert bovendien een positieve bijdrage aan het welzijn van onze inwoners. Met een hond blijven mensen in beweging en is contact snel gelegd. Omdat de uitgaven voor veel inwoners stijgen en de CDA-fractie het welzijn wil bevorderen, stellen wij voor om de hondenbelasting af te schaffen. #M1

De vrijheid en opluchting die wij ondervonden met het opheffen van de meeste beperkingen van de coronapandemie, werden al snel overschaduwd door de Russische inval in Oekraïne. Vrijheid en democratie kwamen plotseling weer vol onder de aandacht als niet-vanzelfsprekende kernwaarden. Lang hebben we het onmogelijk geacht dat een dergelijk conflict op het Europese vasteland zou ontstaan. We zaten aan de buis gekluisterd om dit bizarre tafereel te aanschouwen.

Het kan dus.. en nog steeds duurt deze waanzin voort!

De impact van deze oorlog werd ook in onze dorpen zichtbaar. Inwoners die op eigen initiatief vluchtelingen opnemen of voor een onderkomen zorgen. Een enorme impact op de privésituatie, wij hebben hier dan ook enorm veel respect en waardering voor. Als CDA-fractie vinden wij dit echt geweldig. Heeft het college voldoende zicht op deze inwoners en hoe worden deze begeleid? Daarnaast vragen wij ons af hoe het verder gaat met bijvoorbeeld de groep vluchtelingen uit Oekraïne die op camping Tolhuis wordt gehuisvest, zijn er ook na de zomer mogelijkheden voor hen op deze locatie? #2 De kinderen uit Oekraïne volgen momenteel onderwijs in Vilsteren, bestaat er ook een kans dat deze kinderen opgenomen kunnen worden in het reguliere basis onderwijs? #3 Overigens willen wij ook oog houden voor statushouders, iedereen moet een eerlijke kans krijgen.

Nu de oorlog al weer een hele tijd duurt en waarschijnlijk zal voortduren, zijn er Oekraïners die graag langduriger willen hechten. Kunnen wij hen omscholen en inzetten op de arbeidsmarkt en hun kinderen onderwijs bieden? #4

De gevolgen van de oorlog merken veel inwoners ook in hun portemonnee. Energie en brandstof is flink duurder. Ook diverse levensmiddelen stijgen fors in prijs. Voor inwoners met een kleine beurs is het lastig om de eindjes aan elkaar te knopen. Hoe gaan wij hier in Dalfsen mee om? Er wordt incidenteel geld beschikbaar gesteld, maar is dit voldoende? #5

Dalfsen is bij uitstek een plattelandsgemeente: uitgestrekte weilanden, houtwallen, natuur en bedrijvigheid gaan hand in hand. Het is hier goed wonen en werken en de toerist omarmt ons mooie buitengebied. De afgelopen periode hangen er donkere wolken boven ons platteland. De aangekondigde stikstofbrief en het ontbreken van perspectief zien wij als een grote zorg. Welke impact heeft dit op onze agrarische bedrijven? Hoe zit het met de leefbaarheid en wie onderhoud straks ons buitengebied? Veel vragen, weinig antwoorden. Deze onzekerheid duurt maar voort en knaagt aan onze inwoners en de bedrijven in het buitengebied. Agrariërs zijn moedeloos en weten het gewoon niet meer...

Geen leefbaar platteland zonder gezonde boerenstand!

Wij onderschrijven natuurherstel, maar dit moet niet met stoom en kokend water worden gerealiseerd. Dat de natuur moet worden versterkt en de stikstofuitstoot omlaag moet erkennen wij. De wijze waarop nu gepresenteerd wordt is voor ons onaanvaardbaar en niet uit te voeren. Heeft het college voldoende zicht op de ondernemers in het buitengebied? Is er contact met agrariërs die zorgen hebben? En hoe staat het met de vorderingen van de plattelandsvisie? #6 Ook zien wij nog met regelmaat asbesthoudende daken, met name in ons buitengebied. Klopt het dat dit verzekeringstechnisch vanaf 2024 niet meer te verzekeren is? Lopen onze inwoners hierdoor een risico? #7

Wonen is en blijft voor het CDA een topprioriteit. Dalfsen realiseert meer nieuwbouw dan vergelijkbare gemeenten in de regio: hard nodig gezien de huidige woningmarkt! We willen de woningbouw in zowel de kernen als het buitengebied daarom verder versnellen. Wanneer kunnen we bijvoorbeeld de eerste tiny houses verwachten? #8 Bijzondere aandacht blijven we houden voor betaalbare woningen voor onze jongeren (starters) en senioren in alle kernen. Een verschuiving in de verdeling van nieuwbouwwoningen – meer sociale koopwoningen ten opzichte van vrije sectorwoningen – is voor ons daarom een serieuze optie.

In maart waren de gemeenteraadsverkiezingen, deze pakte voor de CDA-fractie positief uit! Helaas wisten minder inwoners de weg naar de stembus te vinden. Voor raad en college is er dus werk aan de winkel. Zijn we voldoende zichtbaar en weten de inwoners ons te vinden? Als fractie hebben wij een goed gevoel bij de bestuurlijke vernieuwing en het visiedocument Goed Goan. Wij zien hier wel graag tijdig een financiële onderbouwing, kunnen we daar bij de begroting op rekenen? #9

2026 wordt als 'Ravijnjaar' aangemerkt, dit gaat het CDA te ver...

Dan de perspectiefnota zelf. Ons schip ligt op koers, met de meicirculaire dat wind in de zeilen blaast. Net als vorig jaar zijn we sterk afhankelijk welke beslissingen het Rijk neemt, dit is wat ons betreft een van de zwakste schakels in het anker. Het blijft daardoor lastig begroten. We ondervonden het met de begroting vorig jaar, maar ook de jaarrekening bevestigde dit.

De financiële situatie van onze gemeente is onveranderd goed. We kunnen ons vinden om blijvend conservatief te begroten, helemaal gezien de grote uitgaven die ons te wachten staan. Wel zien we uit naar een lijst met grote investeringen voor de komende jaren, we hebben er wel ideeën bij maar zien graag – op korte termijn – het complete beeld inclusief een prioriteringsvoorstel op basis van de huidige inschattingen. #10

Naast de grote investeringen zien wij ook ruimte voor investeringen op korte termijn. Wij denken hierbij aan:

- Fietsverbindingen: kan het college bij de begrotingsbehandeling een prioritering geven? #11
- Ontspanning aan de Vecht, zowel uitbreiding haven als een zwemstrandje.
- Het gebied rondom het Palthebos verder uitwerken tot een breed toegankelijk gebied. Wat ons betreft wordt het een 'museumkwartier'. Hiermee versterken wij de leefbaarheid.

Wat de leefbaarheid betreft zien we dit ook terug in het hart van Hoonhorst waar – net als bij 't Witte Peerd --- dorpsbewoners de armen ineenslaan en zelf zorgen dat de kern leefbaar blijft. Deze ontwikkelingen blijven wij op de voet volgen.

Met de behandeling van de jaarrekening heb ik aangegeven om het bedrag van ambities raad te willen verhogen, ik zou hier met de Perspectiefnota op terugkomen. Een aanzet voor onze ideeën heb ik hierboven uiteengezet. Bij nader inzien vinden wij een 'projectenpot' een betere omschrijving. Bij een positieve begroting is ons voorstel om deze jaarlijks te vullen met een substantieel bedrag, zodat voor raad en inwoner duidelijk is waar we voor sparen. #M2

Voor de enorme uitgaven voor indexering lonen, inflatie en cao-ontwikkelingen worden wij deels gecompenseerd vanuit het Rijk. Passende lonen bij dito functie houdt ons personeelsbestand stabiel. Wij hebben hier uiteraard begrip voor. Daarnaast zijn de secundaire arbeidsvoorwaarden even zo belangrijk. Deze combinatie moet er wat ons betreft voor zorgen dat de samenstelling van het ambtelijk apparaat stabiel is en dat kwaliteit gewaarborgd blijft.

De CDA-fractie is verheugd dat de bezuiniging op de maatschappelijke voorzieningen, waaronder de bibliotheek, is teruggedraaid. Is de bibliotheek hier ook daadwerkelijk voor langere tijd mee geholpen? #12 Daarnaast worstelen maatschappelijke organisaties met de huisvestingskosten en personeelskosten. Kan dit evenals de energiekosten in de 2^e bestuursrapportage worden meegenomen? #13

Richting geven: een duurzame en stabiele koers biedt ruimte voor de toekomst!

Het college vraagt een reactie op richtinggevend uitspraken, wij willen graag het volgende meegeven:

- Zijn wij bereid een niet sluitende begroting vast te stellen? Om niet onder toezicht van de provincie te komen willen wij toewerken naar een sluitende begroting voor 2025 en 2026. Incidenteel hebben wij er geen probleem mee om dit incidenteel ten laste van de reserves te brengen.
- Verhoging van de gemeentelijke belastingen is zeker geen eerste keus. Mocht dit onverhoopt wel aan de orde zijn dan zijn wij van mening dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.
- Verhoging van de overige inkomsten is bespreekbaar, maar gezien de huidige financiële situatie is dit vooralsnog niet van toepassing.
- Het verder niet doorvoeren van de taakstelling jeugdzorg kunnen wij onderschrijven, de vorderingen die zijn geboekt stemt ons tevreden.
- Kritisch blijven kijken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van onze regelingen in het sociaal domein vinden wij ook van groot belang. Dit is een doorlopend proces.
- Onderhoudsniveau en beheer van de openbare ruimte. Veiligheid mag nooit in het gedrang komen. Wij vinden dat het huidige niveau gehandhaafd moet blijven. Wij willen wel graag investeringen doen die de veiligheid ten goede komen. Hierbij de knelpunten meenemen die zijn aangedragen door de plaatselijke belangen. Ook willen wij graag meer inzicht of het huidige onderhoudsniveau ons in te toekomst financieel parten speelt.
- De ambities op het gebied van duurzaamheid en klimaat willen wij handhaven, versnellen waar mogelijk maar dit moet geen doel op zich zijn. Het mag niet ten koste gaan van onze inwoners.

Het financiële jojo beleid van het Rijk blijft een lastige. Er zijn al eerder voorstellen gedaan om anders te begroten, hoe ziet het college dit? #14

Voorzitter, de CDA-fractie heeft hierbij een voorzet gegeven voor de begroting in het najaar. Wij zien voldoende mogelijkheden om het schip op de juiste koers te houden. Als we grote risico's mijden, het roer stevig in handen houden, lopen we niet vast op een zandbank.

Een financieel gezonde gemeente blijft ons uitgangspunt.

CDA-fractie Dalfsen.

Miriam Veldkamp, Luc Diepman, Anouk Zwakenberg, Roel Kouwen, Wim Prinsse en Bert Ruitenbergh.